

IN MEMORIAM LUC BREWAEYS
(25 AUGUSTUS 1959 – 18 DECEMBER 2015)

Geachte genodigden, consoroeres en confraters,

Het schrijven van een in memoriam is altijd een schier onmogelijke taak. Hoe vat je een mensenleven samen in enkele paragrafen? Hoe kan je recht doen aan iemand die zo'n rijk en gevuld leven had als Luc? Als je hem dan nog persoonlijk kende, wat natuurlijk net de reden is waarom men je vraagt dit in memoriam te doen, dan lijkt het helemaal onbegonnen werk.

Ik kan natuurlijk droog zijn bio opsommen, maar die kan je vinden op het grote internet. Daarin leren we dat Luc Brewaeyts op 25 augustus 1959 geboren wordt te Mortsel. Dat hij al jong blijkt geeft van een uitzonderlijk muzikaal talent. Compositie studeert aan het conservatorium van Brussel bij onze eerbiedwaardige confrater André Laporte en daarnaast ook kennis op doet bij andere grootmeesters als Donatoni, Xenakis en Ferneyhough.

Toch is het vooral de confrontatie met de Franse spectrale muziek die hem op weg naar zijn geheel eigen spectrale stijl brengt, en niet te vergeten, Jonathan Harvey die Britse spectralist en ontzettend fijne man die een goede vriend van Luc wordt en wiens werk hij erg bewondert, een bewondering die overigens geheel wederzijds was.

Luc werd onderscheiden met talrijke prijzen, zowel nationaal als internationaal. Een kleine greep uit het aanbod: Eerste prijs in categorie jonge componisten voor La Tribune Internationale des Compositeurs de l'UNESCO ('86), Prix de Musique Contemporaine du Québec ('88), Prijs voor muziek van de Vlaamse Gemeenschap ('89) etc. Hierbij mag ik vooral niet vergeten om de nominatie voor de Cultuurprijs van de Vlaamse Gemeenschap te vermelden. Eén van 's lands grootste prijzen, die hij in 2010 resoluut weigerde, ondermeer omdat hij vond dat de situatie voor componisten in Vlaanderen ondermaats was. Anderen zouden gretig het geld aannemen en in het beste geval wat verdeckte kritiek geven in hun speech of in de pers. Zo niet Luc. Hij wou geen geld van een gemeenschap die haar componisten zo weinig waardeerde. Dat soort radicale beslissingen typeert hem. Zijn gevoel voor rechtvaardigheid is steeds legendarisch geweest. Even legendarisch als zijn moppen.

De grote doorbraak in Luc zijn carrière, toch zeker naar het ruimere publiek toe, kwam er in 1993 met de uitvoering van Talisker in het centraal station van Antwerpen als opener van Antwerpen Culturele hoofdstad. Helaas heb ik die uitvoering niet live meegemaakt gezien ik toen net mijn eerste passen aan het conservatorium van Gent zette, maar al wie het wel hoorde, vertelt nog steeds hoe adembenemend het was en hoe mensen hun trein lieten rijden om te kunnen blijven luisteren.

Een aantal jaren later had ik evenwel het grote geluk dat Luc mijn docent werd aan het Koninklijk Conservatorium van Gent. In die paar jaar op het conservatorium ging er voor mij een wereld open die ik pas veel later geleidelijk kon plaatsen. Luc was eigenlijk een ontzettend goed pedagoog op zijn eigen non-conformistische manier. Hij vond dat je als componist vooral veel muziek moest lezen en beluisteren en hij leerde me ontzettend veel nieuwe componisten kennen. Zijn enthousiasme werkte aanstekelijk. Overigens werden de

lessen óp het conservatorium meestal beperkt tot een strikt minimum en gingen vaak verder in de kroeg. Talloze keren zaten we in "The Bells" aan Sint-Baafs scores te bekijken met foute Schlagers op de achtergrond. Ik snap nog steeds niet hoe hij dat klaarspeelde.

Na mijn studies beleven we contact houden. Het waren de jaren dat hij erg actief was aan de radio als opnameleider en we spraken vaak af voor een concert. Na de balans gingen we samen iets eten waarbij hij honderduit over muziek vertelde, dan gingen we naar de captatiewagen en volgden tijdens het concert mee met de score. Oude en nieuwe muziek passeerde zo de revue. Ook dat was een ontzettend boeiende leerschool.

Daarnaast volgde ik uiteraard Luc zijn eigen werk van zo nabij mogelijk. Dat waren ontzettend fascinerende jaren met veel prachtige creaties. Een greep uit het aanbod: Na zijn *6de Symfonie* waar ik als student mee hielp het materiaal knippen en te plakken, kwamen een *7de symfonie* en een *8ste symfonie*, de laatste helaas onvoltooid. Helaas omdat Luc absoluut niet wou vergeleken worden met Schubert. Voor wie het niet zou weten: Luc had nogal uitgesproken meningen over zijn collega's van vroeger en nu. Al was hij steeds bereid -en dat sierde hem- om die mening te herzien.

Een ander prachtig orkestwerk was *Along the Shores of Lorn* dat zijn basis vond in *Oban*, intussen een klassieker voor ensemble. *Shores of Lorn* verving een opdracht voor Het Concertgebouw Orkest (wegens ziekte had Luc dat opdrachtwerk niet kunnen schrijven, zijn plan was het te baseren op *Cardu*, een ander kamermuziekwerk). Het Concertgebouw Orkest voerde het schitterend uit en zette het mee op een cd waar ook Luc's 6de op staat en die hij me (overigens zeer terecht) fier als een gieter opstuurde om te horen wat ik van de opname vond.

Het werk voor groot ensemble: *Fêtes à tensions*, met typisch Brewaey's woordgrapje, voor Ensemble Intercontemporain. Het ensemble dat altijd in één adem met Pierre Boulez wordt genoemd, die andere componist waar Luc zo'n grote fan van was. Hij was ontzettend blij dat hij voor dit ensemble mocht schrijven. Een eer waar hij gezien zijn kaliber eigenlijk veel te lang had moeten op wachten. Gelukkig dat het Transit Festival van confrater Marc Delaere dit rechtzette.

Daarnaast brachten zijn orkestraties van Debussy's preludes hem internationaal erkenning en ze zijn intussen vast studiemateriaal voor veel pianisten die de preludes willen instuderen. Omdat ze getuigen van een verfijnd coloriet, maar ook van een analytisch doorzicht waarbij hij er steevast in slaagt de essentie in de muziek naar boven te brengen. Hij noemt ze -niet onterecht- hercomposities in plaats van arrangementen.

Zijn kamermuziek: *Black Rock Unfolding*, *Painted Pyramids*, *Cardu* (een prachtige opvolger van het intussen repertoirestuk *Oban*), *Ni Fleurs*, *Ni Couronnes* en zijn laatste voltooide kamermuziekwerk voor Oxalys: *Eppur se Muove*, de creatie in Vilvoorde was een daverend succes, zijn stuk voor stuk pareltjes.

Naast al deze mooie, hoofdzakelijk instrumentale werken, liet Luc zich ook opmerken met zijn vocale muziek. Al was het helaas 2 keer op dramatische wijze.

Zijn enige opera *L'Uomo dal Fiori in Bocca* uit 2006 luidde het begin in van zijn ziekte. Kort voor de première begin 2007 werd vastgesteld dat hij aan dezelfde kwaal leed waar zijn hoofdpersonage in de tekst van Pirandello aan tenonder ging. De realiteit

had de fictie achterhaald. Sinds dat moment was zijn strijd begonnen. Die hij heldhaftig en vooral met de nodige humor bestreed.

Iedereen kent zijn cynische "ik ben mijn gevoel voor tumor nog niet kwijt" of "Je hoort me niet kankeren" mopjes.

Zijn *Speechless Song* zorgde voor een andere jammere primeur. Nog nooit was een plichtwerk voor de halve finale van de Elisabethwedstrijd geweigerd. *Speechless Song* zou te moeilijk zijn. Jammer, want het is één van de mooiste hedendaagse liederen die ik ken... Die harde dobber kwam dan nog temidden in het herstel van zijn intussen al 2de (of was het derde?) kanker. Maar Luc liet er zich niet door ontmoedigen, hoeveel pijn het ook deed.

Al deze opgesomde werken zijn maar een kleine greep uit zijn indrukwekkend oeuvre. De laatste jaren schreef hij wel steeds trager en daardoor minder. Niet alleen de hoeveelheid werken minderde, maar ook, en dat was misschien belangrijker, de hoeveelheid noten per werk. De verstillings- en verinnerlijking in zijn laatste werken is opmerkelijk. Natuurlijk zijn er nog steeds de typische

Brewaey's passages met kolossaal veel noten (hij was er trots op!) in verschroeiende tempi, met de horror vacui waarvan hij zich zelf goed bewust was. Maar tussenin zijn er steeds vaker en steeds aanwezigere 'adempauzes'. Getuige daarvan is ook zijn laatste onvoltooide werk: *Sonnets*, in oktober

nog gecreëerd in de Singel met Collegium Vocale & I solisti del Vento. Een opvallend sober en intens werk. Ontzettend aangrijpend voor al wie er bij was. Luc zelf was toen al te moe van zijn zoveelste gevecht.

Toch bleef hij optimistisch, tijdens ons laatste gesprek in september toonde hij nog enthousiast zijn schetsen en sprak over zijn plannen. Hij rekende er op dat hij ook dit te boven zou komen. Op een sms ergens in oktober met de vraag hoe het met hem ging, antwoordde hij dat hij net van het ziekenhuis kwam en weer wat radioactiever was. "Dat", zei hij, "was opmerkelijk gezien hij al maanden niet meer actief was bij de radio."

En dat brengt ons bij de mens Luc, en die is helemaal niet te vatten in een In Memoriam. Een wonderbaarlijke zoon en broer, een liefhebbende (en ongetwijfeld ook soms lastige) echtgenoot, een bezorgde vader voor zijn twee dochters Laura en Juliette en een loyale vriend en collega. Iemand die lang niet steeds even zelfzeker was als hij naar de buitenwereld toe liet uitschijnen en net als elke mens bevestiging nodig had.

En zoals bijna steeds staat achter elke grote man, een grote vrouw en vaak ook een warme familie.

Birgit en familie, ik denk dat we tot slot van dit In Memoriam vooral jou en jullie moeten bedanken. Zonder die immense steun en warmte had Luc dit alles nooit kunnen verwezenlijken. Ik wens jullie, in naam ook van alle confraters en consoroors van onze Academie heel veel sterkte toe.

- Along the Shores of Lorn?

Annelies Van Parys
16 maart 2016